

Аналітичний огляд роботи митниці

ТЕХНОЛОГІЇ
ПРОГРЕСУ

№1

II Квартал 2026

Митний кодекс

Податки

Адміністрування митних платежів

АЕО

Вільна торгівля

Час митного оформлення та безпека

У травні 2026 року Уряд схвалив, а на початку червня подав до Верховної Ради проєкт нового Митного кодексу України, повністю узгодженого із Митним кодексом ЄС.

Цьому передувала майже дворічна робота: підготовка тексту, консультації з відібраними бізнес-асоціаціями та його оцінювання експертами Європейської комісії.

Парламентська робоча група вже розпочала постатейне опрацювання документа, однак нещодавня відставка Уряду призвела до відкликання законопроекту. Тепер новому Кабінету Міністрів необхідно внести його повторно.

Очікується, що парламент ухвалить Кодекс до кінця 2026 року, після чого Мінфін і Кабінет Міністрів підготують фактично нову систему підзаконних регуляторних актів, а основні положення запрацюють із кінця 2027 року.

Водночас питання повноти наближення до права ЄС залишається відкритим. Наприклад, проєкт не передбачає зобов'язуючої інформації щодо митної оцінки — нового європейського інструменту, застосування якого в ЄС заплановане з грудня 2027 року. Отже, одразу в момент запланованого набрання Кодексом чинності між українським та європейським регулюванням можуть уже існувати змістовні розбіжності.

Крім того, Європейський парламент і Рада ЄС уже опрацьовують новий Митний кодекс Союзу, який вже орієнтовно в 2028 році має замінити чинний Регламент № 952/2013. Тому український законопроєкт наближається до системи, яку сам Євросоюз готується суттєво перебудувати. Новий Кодекс залишається необхідним кроком для просування переговорів за главою 29 «Митний союз», але для їх завершення документ майже напевно доведеться оновлювати — і, ймовірно, не один раз.

Податки

[Митний дашборд](#)

Протягом 2 кварталу 2026 року, митницею було проадміністровано рекордні (з початку воєнного стану) обсяги надходжень імпортних податків.

Парадоксально, але попри зростання абсолютних цифр, доведений Мінфіном план по збору платежів не було виконано. Які цьому причини?

Фактичні надходження митних платежів (порівняно з I кварталом ц.р.) зросли на **10,9%** і склали **220,9 млрд грн**. Однак, план по збору податків Мінфіна зріс ще швидше — на **15,1%**, і сягнув рекордних **227,4 млрд грн**. У результаті навіть суттєве збільшення збору податків не забезпечило виконання індикативу: **рівень виконання плану знизився зі 100,8% до 97,2%.**

Це свідчить, що проблема полягає не у відсутності зростання надходжень податків, а у нереалістичності прогнозу по збору податків.

Основною бюджетоформуючою групою товарів є нафтопродукти. У червні було зібрано рекордні **78,1 млрд грн** митних платежів — це найвищий місячний показник за весь період дії воєнного стану. Із них **17,9 млрд грн** було стягнуто саме при імпорті нафтопродуктів. Водночас у II кварталі порівняно з I кварталом 2026 року фізичні обсяги

імпорту нафтопродуктів скоротилися на **23%**, тоді як їх вартість зросла на **17%**.

Отже, зростання податкових надходжень від цієї категорії товарів відбулося саме через зростання світових цін на нафтопродукти (внаслідок заблокованою Ормузької протоки).

У II кварталі 2026 року статус АЕО-Б отримали два нові підприємства.

За інформацією Держмитслужби, для початку переговорів щодо взаємного визнання програм АЕО Україні необхідно мати щонайменше 10 підприємств зі статусом АЕО-Б — «безпека та надійність».

Взаємне визнання АЕО означає, що митні органи ЄС та іншої країни визнають еквівалентними статуси АЕО, пов'язані з безпекою та надійністю, і мають враховувати статус іноземного АЕО так само, як статус власного надійного оператора.

Молдова досягла взаємного визнання АЕО з ЄС ще у 2022 році. Однак рівень розвитку програми АЕО у Молдові є більш високим, ніж в Україні. На кінець 2025 року в Молдові налічувалося 156 операторів із чинними авторизаціями АЕО. Із них 54 мали статуси АЕОС або АЕОФ із компонентом безпеки та надійності, які охоплюються взаємним визнанням із ЄС. Власники статусу АЕО подавали близько 20% усіх митних декларацій країни.

Водночас, з огляду на поки що обмежену кількість українських компаній зі статусом АЕО-Б, на нинішньому етапі взаємне визнання матиме для України радше інституційне та символічне значення, ніж широкий практичний ефект для бізнесу.

Натомість пріоритетний перетин кордону в межах проекту «єЧерга» може суттєво вплинути на діяльність компаній зі статусом АЕО та підвищити привабливість цієї програми. Наразі в Україні статус АЕО мають 129 компаній.

З 1 липня набирає чинності Угода про всеосяжне економічне партнерство між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами.

Вона передбачає створення зони вільної торгівлі та надання українським виробникам преференційного доступу до ринку ОАЕ.

Водночас, попри те що ця угода лише набирає чинності, Україні вже потрібно готуватися до перегляду всієї системи торговельних угод із третіми країнами. У межах переговорної глави 30 «Зовнішні відносини» Україна зобов'язана денонсувати всі свої угоди про вільну торгівлю до дати вступу та забезпечити приведення всіх угод про торгівлю, інвестиції й економічне співробітництво відповідність до права ЄС.

Одним із критеріїв закриття глави 30 є подання Європейській комісії плану дій із повним переліком таких угод і визначенням способу їх приведення у відповідність до acquis.

Отже, з моменту вступу значна частина торговельних угод, укладених Україною самостійно, більше не діятиме в нинішньому вигляді.

У червні 2026 року протягом однієї години оформлювалися 78,7% експортних декларацій, тоді як серед імпортних декларацій цей показник становив лише 41,5%.

Водночас швидкість митного оформлення (не обмежуючись самим лише часом обробки митної декларації – а і виконання всіх формальностей, пов'язаних з переміщенням товарів через кордон) дедалі більше є не лише показником якості сервісної функції митниці, а й питанням безпеки. Через російські атаки Україна втратила близько третини спроможності експортувати зерно через порти Великої Одеси¹. Регулярних ударів зазнають і логістичні об'єкти: протягом червня-липня 2026 було знищено складський комплекс Amtel, Київський інноваційний термінал «Нової пошти», та пошкоджено термінал компанії в Сумах.

За таких умов існує реальний ризик атак і на митну інфраструктуру – місця прибуття (т.з. митні термінали), митні склади, склади тимчасового зберігання тощо. Українська митниця вже неодноразово зазнавала ударів, зокрема було пошкоджено будівлю Київської митниці та пункт пропуску «Орлівка». Тому нині особливо важливо не допускати скупчення транспортних засобів на митних терміналах і забезпечувати їх максимально швидке оформлення.

¹ <https://usm.media/rosijski-udari-skorotili-zernovij-eksport-cherez-porti-velikoyi-odesi-na-tretinu/>

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест

[Архів дайджестів](#)